

АНАЛІТИЧНА ЗАПИСКА

про стан виконання проектів регіонального розвитку, визначених у Плані заходів на 2016-2018 роки з реалізації Стратегії регіонального розвитку Запорізької області на період до 2020 року
за 2018 рік

Згідно з вимогами розпорядження голови облдержадміністрації від 30.03.2016 № 137 «Про організацію моніторингу та оцінки результативності реалізації Стратегії регіонального розвитку Запорізької області на період до 2020 року та Плану заходів на 2016-2018 роки з її реалізації» підготовлено узагальнений звіт про результати реалізації проектів регіонального розвитку Плану заходів на 2016-2018 роки з реалізації Стратегії регіонального розвитку Запорізької області на період до 2020 року (далі – План заходів) за 2018 рік, який додається.

У 2018 році завершився I етап реалізації Стратегії, який тривав протягом трьох років.

За результатами виконання I етапу реалізовано та продовжено роботи з реалізації **50 проектів** (70,4 % від загальної кількості), включених до Плану заходів, на загальну суму **понад 4,4 млрд. грн.** (у 2 рази більше, ніж передбачалося), фінансування яких здійснювалося за рахунок різних джерел.

Основними причинами, які не дозволили розпочати у 2016-2018 роках реалізацію 21 проекту, передбачених Планом заходів, є:

обмеженість обсягів фінансування з бюджетів різних рівнів та складнощі у пошуку інвесторів;

відсутність пропозицій щодо впровадження проектів;

відхилення проектів за результатами конкурсного відбору як такі, що не відповідали визначеним критеріям для фінансування за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку та потребували доопрацювання;

вплив інфляційних процесів, що призвело до подорожчання матеріалів та вартості послуг, необхідності виконання додаткових робіт у рамках розпочатих проектів та, у зв'язку з цим, необхідність коригування проектно-кошторисної документації, укладання нових угод з партнерами.

Серед проектів, включених в регіональний План заходів, у 2018 році реалізовано та на завершальній стадії реалізації – **44 проекти на загальну суму 2,8 млрд. грн.**

Найбільшу кількість проектів реалізовано за пріоритетом «Запорізький край – регіон з високим рівнем і якістю життя населення» (20 проектів на суму 925,9 млн. грн.), які, насамперед, спрямовані на покращення медичного обслуговування, зміцнення здоров'я та збільшення тривалості життя людей, модернізацію закладів освіти та установ соціального захисту тощо.

Наступним по вагомості є пріоритет «Запорізький край – регіон розвинутих сільських територій», в рамках якого реалізовано 6 проектів на суму 1543,6 млн. грн. Поштовхом до реалізації проектів за даним пріоритетом стало впровадження реформи децентралізації, яка надала додаткові ресурсні

переваги саме об'єднаним територіальним громадам. Втілення проектів насамперед було спрямовано на поліпшення дорожньо-транспортної, комунальної інфраструктури сільських територій, а також створення сприятливих умов для розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації.

За іншими пріоритетами реалізовано:

«Запорізький край – інвестиційно приваблива територія з розвинутими індустріальним комплексом та інфраструктурою» – 10 проектів на суму 86,5 млн. грн., які спрямовані на стимулювання залучення інвестицій в економіку області, розвиток малого та середнього підприємництва, збереження та розвиток історико-культурного середовища регіону;

«Запорізький край – регіон екологічної безпеки та збереження природних ресурсів» – 8 проектів на суму 257,4 млн. грн., які спрямовані на створення умов для поліпшення стану довкілля, розвитку природно-заповідної справи та екомережі, а також енергоефективності та підтримки альтернативної енергетики.

Серед найбільш значущих проектів для соціально-економічного розвитку області були:

Стратегічна ціль 1. «Запорізький край – регіон з високим рівнем та якістю життя населення».

Проект 1.5. *Регіональне середовище для віртуальної комунікації освітян.*

На виконання заходів із забезпечення віртуальної комунікації освітян з бюджетів усіх рівнів спрямовано 114,7 млн. грн., з них у 2018 році – 109,6 млн. грн.

У рамках реалізації соціальної програми Марини Порошенко «Інклюзивна освіта – рівень свідомості нації», до якої Запорізька область долучилася однією з перших, та впровадження Концепції «Нова українська школа» в регіоні проводиться активна перебудова закладів загальної середньої освіти щодо відповідності вимогам сучасного інклюзивного середовища, доступності і комфортності для усіх здобувачів освіти.

Зокрема, з метою створення належних умов для навчання дітей з особливими потребами в навчальних закладах області оснащено 53 сучасні медіатеки, з них 31 – за кошти обласного бюджету (на суму 5,1 млн. грн.) у рамках виконання Програми розвитку освіти Запорізької області на 2013-2017 роки (рішення обласної ради від 22.11.2012 № 11, зі змінами та доповненнями).

Ці медіатеки мають сучасний комфортний дизайн та надають більше послуг, ніж звичайні бібліотеки. Вони обладнані комп'ютерами з доступом до мережі Інтернет, принтерами з копіювальними апаратами, а також мають зручні зони для навчання та спілкування.

Згідно з перспективним планом в Запорізькій області створено 32 інклюзивно-ресурсних центри (*замість 29 запланованих*). В них запроваджено, у тому числі, методи реабілітації дітей із застосуванням віртуальних технологій.

У 2018 році за кошти обласного бюджету (4,0 млн. грн. у рамках виконання Програми розвитку освіти Запорізької області на 2018-2022 роки, затвердженої рішенням обласної ради від 30.11.2017 № 54, зі змінами та

доповненнями), а також субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам (3,7 млн. грн.) забезпечено оснащення інклюзивно-ресурсних центрів на загальну суму 7,7 млн. грн.

За рахунок цих коштів навчальні кабінети обладнано сучасними шкільними меблями (у тому числі ортопедичними), інформаційними та методичними стендами, мультимедійними дошками, інтернетом. Додатково оснащено кабінети логопедів – дефектологів, психологів, створено кабінети корекції та розвитку, кімнати психологічного розвантаження, облаштовано кабінети лікувальної фізкультури, сенсорні кімнати технікою, інформаційними та методичними стендами, дошками.

Крім того, у 2018 році для запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» та з метою забезпечення реформування освіти в області, впровадження новітніх технологій у навчальний процес з державного бюджету місцевим бюджетам передбачено виділення коштів у сумі 43,7 млн. грн., зокрема:

- 15,3 млн. грн. – на придбання сучасних меблів для класних кімнат;
- 15,3 млн. грн. – на забезпечення дидактичними матеріалами;
- 7,7 млн. грн. – на комп'ютерне та мультимедійне обладнання;
- 5,4 млн. грн. – на підготовку тренерів-педагогів та підвищення кваліфікації педагогічних працівників області.

На сьогодні ці кошти профінансовані та освоєні у повному обсязі.

Проект 1.6. Модернізація закладів освіти.

З початку реалізації проекту з бюджетів усіх рівнів спрямовано 499,0 млн. грн., з них у 2018 році – 246,0 млн. грн.

На оновлення матеріально-технічної бази, здійснення капітальних ремонтів та реконструкцій закладів освіти області у 2018 році з різних джерел фінансування спрямовано кошти в обсязі 151,3 млн. грн. Зокрема, за рахунок цих коштів: здійснено ремонтні роботи 56 котелень; у 41 закладі замінено двері та у 37 закладах віконні конструкції на енергозберігаючі; у 15 закладах відремонтовано дахи.

За рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій за 2016-2018 роки проведено відповідні роботи на загальну суму 80,6 млн. грн., з них у 2018 році – 9,0 млн. грн.

Крім того, у рамках виконання Регіональної програми будівництва, реконструкції, модернізації об'єктів інфраструктури, соціально-культурного та екологічного призначення по Запорізькій області на період до 2020 року (рішення обласної ради від 26.01.2017 № 56, зі змінами, далі – Регіональна програма будівництва) на модернізацію 19 закладів освіти у 2018 році з бюджетів усіх рівнів спрямовано 85,7 млн. грн. Зокрема, за рахунок цих коштів:

завершено:

капітальний ремонт будівель:

спеціалізованої школи № 23 у м. Мелітополь на загальну суму 24,6 млн. грн., з них кошти державного фонду регіонального розвитку (далі – ДФРР) – 22,6 млн. грн., кошти місцевого бюджету – 2,0 млн. грн.;

дитячого навчального закладу № 41 у м. Бердянськ на загальну суму 2,4 млн. грн., з них кошти ДФРР – 2,1 млн. грн., кошти обласного бюджету – 0,3 млн. грн.;

реконструкцію будівель під дитячі садочки у:

селищі Малокатеринівка Запорізького району на загальну суму 8,1 млн. грн., з них кошти ДФРР – 7,2 млн. грн., кошти місцевих бюджетів – 0,9 млн. грн.;

сmt Комишуваха Орхівського району на загальну суму 2,2 млн. грн., з них кошти обласного бюджету – 2,0 млн. грн., кошти місцевого бюджету – 0,2 млн. грн.;

продовжено:

капітальний ремонт будівель Запорізької загальноосвітньої санаторної школи-інтернат № 7 I-II ступенів на загальну суму 4,4 млн. грн., з них кошти ДФРР – 3,2 млн. грн., кошти обласного бюджету – 1,2 млн. грн.;

будівництво шкільного стадіону Азовської ЗОШ I-III ст. в Бердянському районі на загальну суму 1 млн. грн., з них кошти ДФРР – 0,8 млн. грн., кошти місцевого бюджету – 0,2 млн. грн.;

реконструкцію дитячого садка на 140 місць в сmt Балабине Запорізького району на загальну суму 0,7 млн. грн. з обласного бюджету;

розпочато:

будівництво басейну у КВНЗ «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради на загальну суму 11,3 млн. грн., з них кошти ДФРР – 10,1 млн. грн., кошти обласного бюджету – 1,2 млн. грн.;

реконструкцію:

будівлі Балабинського навчально-виховного комплексу школа I-III ступенів – гімназія «Престиж» на загальну суму 12,3 млн. грн., з них кошти ДФРР – 10,3 млн. грн., кошти місцевого бюджету – 2,0 млн. грн.;

басейну КЗ «Запорізька обласна школа вищої спортивної майстерності» Запорізької обласної ради на загальну суму 5,6 млн. грн., з них кошти ДФРР – 5,2 млн. грн., кошти обласного бюджету – 0,4 млн. грн.;

системи опалення будівлі дошкільного закладу в с. Біленьке Запорізького району на загальну суму 1,4 млн. грн., з них кошти обласного бюджету – 1,2 млн. грн., кошти місцевого бюджету – 0,2 млн. грн.

Реалізацію проекту «Модернізація закладів освіти» буде продовжено у рамках виконання Плану заходів на 2019-2020 роки з реалізації Стратегії (затверджений рішенням обласної ради від 01.03.2018 № 55).

Проект 1.7. Створення Обласної клінічної лікарні медичної реабілітації.

Проект з будівництва госпіталю ветеранів війни включено до Регіональної програми будівництва. Реалізація проекту розпочалася у 2017 році. На 01.01.2019 з обласного бюджету спрямовано 4,4 млн. грн., з них у 2018 році – 3 млн. грн.

На сьогодні проведено роботи з розробки проектної документації та з реконструкції будівлі. Роботи тривають. Завершення реалізації проекту заплановано до кінця 2020 року.

Проект «Створення обласного центру медичної реабілітації» увійшов до Плану заходів на 2019-2020 роки з реалізації Стратегії.

Проект. 1.8. Реконструкція будівель та інженерних мереж комунальної установи «Міська клінічна лікарня екстреної та швидкої медичної допомоги м. Запоріжжя» по вул. Перемоги, 80, м. Запоріжжя.

Реалізацію проекту розпочато у 2016 році. Протягом 2016-2018 років за кошти місцевого бюджету м. Запоріжжя в обсязі 1,8 млн. грн. виготовлено проектно-кошторисну документацію. Об'єкт включено до участі у спільному з Європейським інвестиційним банком проекту «Надзвичайна кредитна програма для відновлення України».

Проект 1.10. Енергоефективна санація та реконструкція комунального закладу «Запорізька обласна школа вищої спортивної майстерності» Запорізької обласної ради.

У рамках виконання Регіональної програми будівництва у 2018 році розпочато роботи з реконструкції басейну КЗ «Запорізька обласна школа вищої спортивної майстерності» Запорізької обласної ради.

На 01.01.2019 профінансовано роботи на загальну суму 5,6 млн. грн., з них кошти ДФРР – 5,2 млн. грн., кошти обласного бюджету – 0,4 млн. грн.

Проект 1.12. Реконструкція спортивних залів обласної школи-інтернату.

У 2016 році в КЗ «Запорізька спеціалізована загальноосвітня школа – інтернат спортивного профілю» Запорізької обласної ради за рахунок коштів обласного бюджету в обсязі 1,2 млн. грн. проведено ремонтні роботи; відкрито 3 спортивні зали (боксу, боротьби та тренажерний).

Крім того, за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій за 2016-2018 роки по області проведено капітальні ремонти спортивних залів та майданчиків на загальну суму 11,2 млн. грн., з них у 2018 році – 8,8 млн. грн.

Проект 1.13. Зміцнення матеріально-технічної та лікувально-діагностичної бази закладів охорони здоров'я.

З початку реалізації проекту з бюджетів усіх рівнів спрямовано 1142,0 млн. грн., з них у 2018 році – 441,9 млн. грн. За рахунок цих коштів забезпечено придбання спеціалізованих автомобілів, закупівлю медичного обладнання, проведення будівельних робіт в закладах охорони здоров'я області (реконструкції, капітального ремонту, заходів з енергозбереження).

Зокрема:

за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій за 2016-2018 роки проведено відповідні роботи на загальну суму 109,5 млн. грн., з них у 2018 році – 62,1 млн. грн.;

у рамках виконання Регіональної програми будівництва у 2018 році на зміцнення матеріально-технічної та лікувально-діагностичної бази 11 закладів охорони здоров'я спрямовано 61,6 млн. грн. За рахунок цих коштів:

продовжено:

будівництво хірургічного корпусу КУ «Запорізька обласна клінічна дитяча лікарня» Запорізької обласної ради на загальну суму 18,8 млн. грн., з них кошти ДФРР – 16,9 млн. грн., кошти обласного бюджету – 1,9 млн. грн.;

реконструкцію:

КУ «Запорізький обласний протитуберкульозний клінічний диспансер» Запорізької обласної ради на загальну суму 14,4 млн. грн., з них кошти ДФРР – 11,5 млн. грн., кошти обласного бюджету – 2,9 млн. грн.;

харчоблоку КУ «Запорізька обласна клінічна лікарня» Запорізької обласної ради на загальну суму 8,3 млн. грн. з обласного бюджету;

розпочато

капітальний ремонт:

будівель поліклініки та стаціонару обласного медичного центру серцево-судинних захворювань на загальну суму 9,3 млн. грн., з них кошти ДФРР – 8,2 млн. грн., кошти місцевого бюджету – 1,1 млн. грн.;

лікувального та поліклінічного корпусів Запорізької обласної клінічної дитячої лікарні на загальну суму 9,0 млн. грн., з них кошти ДФРР – 7,8 млн. грн., кошти місцевого бюджету – 1,2 млн. грн.;

реконструкцію покрівлі будівлі стаціонару Новомиколаївської центральної районної лікарні на загальну суму 0,2 млн. грн. з обласного бюджету.

У 2018 році завдяки реалізації Проекту Світового банку «Поліпшення охорони здоров'я на службі у людей на 2015-2019 роки» спільного з Міжнародним банком реконструкції та розвитку, пілотні центри первинної медико-санітарної допомоги Запорізької області першими в Україні отримали нове обладнання на загальну суму 7,8 млн. грн.

Реалізацію проекту «Зміцнення матеріально-технічної та лікувально-діагностичної бази закладів охорони здоров'я» буде продовжено у рамках виконання Плану заходів на 2019-2020 роки з реалізації Стратегії.

Проект 1.14. Модернізація мережі установ соціального захисту населення.

З початку реалізації проекту з бюджетів усіх рівнів спрямовано 11,9 млн. грн., з них у 2018 році – 1,7 млн. грн.

У рамках Регіональної програми будівництва у 2018 році на модернізацію мережі установ соціального захисту населення спрямовано 1,7 млн. грн.

Зокрема, за рахунок цих коштів продовжено будівництво водоводу питної води у с. Зоряне Запорізького району на загальну суму 1,1 млн. грн. (з них кошти ДФРР – 0,9 млн. грн., кошти місцевого бюджету – 0,2 млн. грн.), який у тому числі забезпечить питною водою КУ «Веселівський психоневрологічний інтернат» Запорізької обласної ради на його території.

За кошти міжнародної донорської організації GIZ (Німеччина) завершено:

реконструкцію котельні в психоневрологічному та дитячому відділеннях КУ «Таврійський будинок інвалідів» Запорізької обласної ради;

капітальний ремонт житлового корпусу № 1 у КУ «Преславський психоневрологічний інтернат» Запорізької обласної ради.

Реалізацію проекту «Модернізація мережі установ соціального захисту населення» буде продовжено у рамках виконання Плану заходів на 2019-2020 роки з реалізації Стратегії.

Проект 1.17. Удосконалення надання послуг з соціальної реабілітації бездомних осіб.

З 2017 року ведуться роботи з реконструкції будівлі під Центр реінтеграції бездомних осіб по вул. Перспективній, 2-А у м. Запоріжжі. На розробку проектно-кошторисної документації з місцевого бюджету м. Запоріжжя спрямовано 0,2 млн. грн. Наразі ведеться робота щодо пошуку виконавця робіт з реконструкції будівлі.

Водночас, в області проводиться низка заходів із удосконалення надання соціальних послуг громадянам, які опинилися в складних життєвих обставинах, а також бездомних громадян та осіб, звільнених з місць волі, на реалізацію яких у 2017-2018 роках спрямовано 0,5 млн. грн.

Зокрема, у червні 2018 року у рамках заходів обласної Програми соціальної підтримки ветеранів війни, праці, дітей війни, осіб з інвалідністю, інших соціальних груп населення, що перебувають у складних життєвих обставинах «Назустріч людям» на 2015-2019 роки (затверджена рішенням обласної ради від 25.12.2014 № 28, із змінами) проведено конкурс для надання соціальної послуги «Соціальна інтеграція та реінтеграція для громадян, які опинилися в складних життєвих обставинах, бездомних громадян та осіб, звільнених з місць позбавлення волі».

Переможцем конкурсу визначено Благодійну організацію «Мережа 100 відсотків життя. Запоріжжя». На фінансування соціальної послуги в межах конкурсу з обласного бюджету виділено 0,2 млн. грн.

Проект 1.18. Створення містобудівного кадастру Запорізької області.

Реалізація проекту розпочата у 2017 році. У рамках виконання Регіональної програми створення містобудівного кадастру Запорізької області на 2014-2019 роки (рішення обласної ради від 31.10.2013 № 12, зі змінами) станом на 01.01.2019 на реалізацію I етапу проекту з обласного бюджету спрямовано 431,7 тис. грн., а саме:

177,9 тис. грн. – на придбання основної частини базового програмного забезпечення геоінформаційної системи та геопорталу містобудівного кадастру регіонального рівня (ArcGIS Server та Online);

154,8 тис. грн. – на придбання технічного комплексу містобудівного кадастру регіонального рівня (три робочі станції для роботи в системі електронного документообігу та роботи з просторовими даними, лазерний кольоровий принтер);

99,0 тис. грн. – на проведення інвентаризації частин матеріалів на обласному рівні, дані яких передбачається ввести до містобудівного кадастру (формування наборів даних адміністративно-територіального устрою Запорізької області).

Проект «Створення та підтримка функціонування містобудівного кадастру Запорізької області на регіональному, районному та місцевому рівнях» увійшов до Плану заходів на 2019-2020 роки.

Реалізація проектів **1.19. Розроблення містобудівної документації для новооб'єднаних у 2015 році об'єднаних територіальних громад та 1.20. Розроблення містобудівної документації для перспективних об'єднаних територіальних громад** розпочата у 2016 році.

Відповідно до заходів місцевих програм з розробки містобудівної документації продовжується робота із розробки та затвердження генеральних планів. На реалізацію проектів спрямовано 10 млн. грн., з них:

для новооб'єднаних у 2015 році об'єднаних територіальних громад – 1,0 млн. грн., у т.ч. за 2018 рік – 0,7 млн. грн. За результатами: затверджено 2 генеральні плани (смт Веселе Веселівського району та смт Комиш-Зоря Більмацького району), на стадії розробки 12 генеральних планів Веселівської, Смирновської та Преображенської об'єднаних територіальних громад;

для перспективних об'єднаних територіальних громад – 9,0 млн. грн., у т.ч. за 2018 рік – 4,9 млн. грн. За результатами: затверджено 19 генеральних планів, на стадії розробки – 39.

Проект «Розроблення містобудівної документації для об'єднаних територіальних громад» включено до Плану заходів на 2019-2020 роки з реалізації Стратегії.

Проект 1.21. Створення Агенції регіонального розвитку та підтримка її діяльності.

Запорізька область одна із перших в Україні, де утворено Агенцію регіонального розвитку (розпорядження голови облдержадміністрації: від 29.07.2016 № 483 «Про заснування Агенції регіонального розвитку Запорізької області», зі змінами; від 23.08.2016 № 521 «Про затвердження складу Наглядової ради Агенції регіонального розвитку Запорізької області»).

На сьогодні провідні підприємства області співпрацюють з Агенцією у частині підвищення інвестиційної привабливості регіону, залучення інвестиційних ресурсів, у т.ч. кредитних та матеріально-технічної допомоги.

Проект «Підвищення інституційної спроможності Агенції регіонального розвитку Запорізької області» включено до Плану заходів на 2019-2020 роки з реалізації Стратегії.

Проект 1.26. Створення та діяльність обласного Револьверного фонду для кредитування ОСББ.

У рамках реалізації проекту у 2017-2018 роках з обласного бюджету спрямовано 8,6 млн. грн., з них у:

2017 році – 4,6 млн. грн. на реалізацію заходів Програми сприяння створенню ефективного власника житлового фонду Запорізької області на 2015-2017 роки (затверджена рішенням обласної ради від 25.12.2014 № 30, зі змінами), за рахунок яких реалізовано 43 проекти з енергозбереження та реконструкції, капітального ремонту покрівель житлових будинків ОСББ, розташованих у м. Токмак;

2018 році – 4,0 млн. грн. у рамках виконання Програми сприяння створенню ефективного власника житлового фонду Запорізької області на 2018-2020 роки (рішення обласної ради від 30.11.2017 № 53), у т.ч.:

3,5 млн. грн. – профінансовано 25 мікрогрантів на впровадження заходів з енергозбереження, проведення робіт з реконструкції та капітального ремонту

покрівель будинків, електричних систем і обладнання, будинків ОСББ, розташованих у м. Токмак;

0,5 млн. грн. – на реконструкцію існуючої системи газопостачання із переведенням на індивідуальне опалення 10 квартир житлового будинку № 35 по вул. Зелена м. Запоріжжя (ОСББ «Луг»).

Проект 1.27. Розвиток системи водопостачання населених пунктів області.

З початку реалізації проекту з бюджетів усіх рівнів спрямовано 142,3 млн. грн., з них у 2018 році – 97,8 млн. грн.

У рамках виконання Загальнодержавної цільової програми «Питна вода України» на 2011-2020 роки у 2018 році забезпечено реалізацію 4 проектів області: освоєно 10,8 млн. грн. коштів державного бюджету, співфінансування з місцевих бюджетів склало 1,2 млн. грн.

За рахунок цих коштів здійснено реконструкцію 2-х артезіанських свердловин (с. Ясна Поляна Веселівського та смт Велика Білозерка Великобілозерського районів), системи знезараження питної води у м. Бердянськ, водозабору в смт Веселе Веселівського району.

У рамках регіональної цільової програми «Питна вода Запорізької області» на 2012 – 2020 роки (рішення обласної ради від 31.05.2012 № 10, зі змінами) у 2018 році з обласного бюджету спрямовано 65,5 млн. грн., з місцевого бюджету – 8,1 млн. грн. За рахунок цих коштів, зокрема:

завершено:

розробку 2-х проектів із водопостачання Вільнянського та Якимівського районів;

реконструкцію артезіанських свердловин у с. Нововасилівка м. Бердянськ, с. Матвіївка та с. Новоіванівка Веселівського району, водопровідних мереж у 13 населених пунктах Бердянського, Більмацького, Василівського, Вільнянського, Великобілозерського, Запорізького, Кам'янсько-Дніпровського, Приазовського та Токмацького районів;

частково виконано:

розробку 2-х проектів з водопостачання Запорізького району;

роботи з будівництва артезіанської свердловини в с. Солодка Балка з облаштуванням водогону для підключення сіл Солодка Балка та Ільченково Токмацького району.

У рамках виконання Регіональної програми будівництва у 2018 році на розвиток 5 об'єктів системи водопостачання населених пунктів області спрямовано 5,3 млн. грн. За рахунок цих коштів:

завершено реконструкцію 3-х водопроводів у:

с. Малишівка Запорізького району на загальну суму 0,7 млн. грн., з них кошти ДФРР – 0,5 млн. грн., кошти місцевого бюджету – 0,2 млн. грн.;

с. Чкалове Веселівського району на загальну суму 4,2 тис. грн. з місцевого бюджету;

м. Василівка на загальну суму 0,4 тис. грн. з обласного бюджету;

продовжено реконструкцію водопровідних мереж у:

с. Лукашеве Запорізького району на загальну суму 3,0 млн. грн., з них кошти ДФРР – 2,7 млн. грн., кошти місцевого бюджету – 0,3 млн. грн.;

с. Степанівка Перша Приазовського району на загальну суму 1,6 млн. грн., з них кошти ДФРР – 1,3 млн. грн., кошти місцевого бюджету – 0,3 млн. грн.

Також, за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій за 2016-2018 роки проведено відповідні роботи на загальну суму 15,9 млн. грн., з них у 2018 році – 6,9 млн. грн.

Реалізацію проекту «Розвиток системи водопостачання населених пунктів області» буде продовжено у рамках виконання Плану заходів на 2019-2020 роки з реалізації Стратегії.

Стратегічна ціль 2. «Запорізький край – інвестиційно приваблива територія з розвинутими індустріальним комплексом та інфраструктурою».

Проект 2.1. Розробка концепції індустріальних парків Запорізької області.

У рамках реалізації проекту:

створено інтерактивну карту потенційних ділянок під індустріальні парки; інтерактивну карту на допомогу інвестору у сфері відновлюваної енергетики (48 об'єктів області);

вдосконалено інтерактивну карту «Вільні промислові зони» на інвестиційному веб-порталі області (на 01.01.2019 в області нараховується 197 вільних земельних ділянок типу Greenfield та Brownfield загальною площею близько 3210,5 га).

Крім того, продовжено реалізацію інвестиційного проекту міжнародного промислового парку площею понад 50,0 тис. кв. м. на базі підприємства ПАТ «Запоріжкран» за підтримки фінської компанії Konecranes, де успішно працюють 12 промислових підприємств малого бізнесу, з яких 10 українських компаній.

Наразі опрацьовується питання щодо створення індустріального парку у м. Мелітополь на місці колишнього ПАТ «Мелітопольський завод холодильного машинобудування «РЕФМА»» (загальна площа земельної ділянки – 16,3 га; площа приміщень – 84,0 тис. кв. м.). На території планується 5 зон із різними видами діяльності.

Продовження реалізації проекту «Розробка концепції індустріальних парків Запорізької області» заплановано у рамках виконання Плану заходів на 2019-2020 роки з реалізації Стратегії.

Проект 2.2. Проведення Інвестиційного форуму InCo (Інтеграція-Кооперація).

З метою представлення економічного потенціалу області, вивчення міжнародного досвіду та сприяння кооперації між громадами та бізнесом третій рік поспіль забезпечено проведення міжнародного інвестиційного форуму «InCo Forum Integration & Cooperation» (далі – Форум).

У рамках виконання Програми розвитку міжнародної діяльності та залучення іноземних інвестицій в економіку Запорізької області на 2016-2018 роки (рішення обласної ради від 31.03.2016 № 6, із змінами) на

проведення Форуму у 2016-2018 роках з обласного бюджету спрямовано 600,0 тис. грн., з них у 2018 році – 200,0 тис. грн.

Щорічно Форум відбувається за участю представників з різних країн світу, Надзвичайних та Повноважних послів в Україні, авторитетних українських та зарубіжних експертів з питань децентралізації, енергоефективності, бізнес-стратегій, представників міжнародних донорських організацій (ПРООН, USAID, U-LEAD), GIZ (Німеччина). У 2016 році у Форумі взяв участь Прем'єр-міністр України Гройсман В.Б.

Так, 11-13 жовтня 2018 року проведено III Форум, організований облдержадміністрацією, Запорізькою торгово-промисловою палатою та Агенцією регіонального розвитку Запорізької області спільно з партнерами – проектом міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст» (проект ПРОМІС), програмою «U-LEAD з Європою», Запорізьким Центром розвитку місцевого самоврядування, Ukraine Invest.

Під час Форуму, зокрема:

проведено відео-презентацію інвестиційних проектів об'єднаних територіальних громад;

підписано міжнародні угоди:

Меморандум про взаєморозуміння щодо реалізації проекту з виробництва інноваційних металів між Запорізькою облдержадміністрацією та компанією Next Metals Ltd (США);

Протокол про наміри між проектом «Консультавання підприємств щодо енергоефективності», що впроваджується GIZ GmbH (Німеччина) та Запорізькою торгово-промисловою палатою.

Проведення Форуму заплановано і в наступних роках, аналогічний проект увійшов до Плану заходів на 2019-2020 роки з реалізації Стратегії.

Проект 2.3. Промоція інвестиційних можливостей регіону.

У рамках виконання Програми розвитку міжнародної діяльності та залучення іноземних інвестицій в економіку Запорізької області на 2016-2018 роки (рішення обласної ради від 31.03.2016 № 6, із змінами) забезпечено низку заходів щодо промоції інвестиційних можливостей регіону, на реалізацію яких у 2016-2018 роках з обласного бюджету спрямовано 1,4 млн. грн., з них у 2018 році – 0,7 млн. грн. (у тому числі, на виготовлення презентаційної продукції та сувенірів для членів іноземних делегацій).

Так, за 2016-2018 роки проведено зустрічі з представниками понад 50 іноземних делегацій (Австралія, Америка, Бельгія, Болгарія, Канада, Корея, Литва, Марокко, Німеччина, Польща, Словаччина, Туреччина, Угорщина, Чехія, Швейцарія).

Крім того, в області здійснено обмін делегаціями, комерційними та інвестиційними пропозиціями у рамках діючих 12 міжрегіональних угод (а саме з регіонами країн: Китайської Народної Республіки, Словацької Республіки, Республіки Болгарія, Грузії, Республіки Казахстан, Республіки Білорусь, Республіки Узбекистан, Республіки Ірак).

У 2018 році інвестиційний та економічний потенціал області представлено:

10-11.04.2018 – на Інвестиційному форумі Annual Investment Meeting 2018 (м. Дубай, ОАЕ), під час якого проведено перемовини із представниками арабських інвестиційних компаній щодо започаткування зв'язків та залучення коштів в актуальні проекти регіону;

06-09.06.2018 – на XXX Міжнародній агропромисловій виставці «АГРО-2018» (м. Київ) за участю 21 підприємства харчової та переробної промисловості, 4 виробників сільськогосподарської техніки та 2 наукових закладів (Таврійський державний агротехнологічний університет м. Мелітополь та Інститут олійних культур Національної академії аграрних наук України с. Сонячне, Запорізький район);

05-10.11.2018 – під час наймасштабнішої виставки імпортних товарів і послуг «China International Import Expo» (м. Шанхай, Китайська Народна Республіка), у рамках якої запорізькі підприємці взяли участь у Китайсько-українській конференції з сільського господарства, транскордонної торгівлі та інвестицій, ознайомилися з організацією роботи постачальників низки великих китайських мереж супермаркетів.

Проведено низку робочих зустрічей, серед яких:

02-04.05.2018 – з делегацією Представництва ЄС в Україні у рамках інформаційної кампанії «Будуймо Європу в Україні», під час якої: презентовано європейські програми для України у галузі освіти, культури, спорту; проведено семінар для підприємців щодо розширення співробітництва з партнерами із ЄС;

17.09.2018 – з делегацією представників «Українського проекту бізнес-розвитку плодоовочівництва», під час якого обговорено питання щодо оцінки роботи та проведення аудиту «Українського проекту бізнес-розвитку плодоовочівництва» на території області та перспективних напрямків співпраці;

18.10.2018 – з Надзвичайним і Повноважним Послом Швеції в Україні, обговорені питання: можливих напрямів співпраці (енергозбереження, переробка сміття, медицина); залучення шведських інвестицій в виробництво з переробки овочів (на території Кам'янсько-Дніпровського району); можливості наукового та культурного обміну між Швецією та Запорізькою областю.

Реалізацію проекту «Промоція інвестиційних можливостей регіону» буде продовжено у рамках виконання Плану заходів на 2019-2020 роки з реалізації Стратегії.

Проект 2.5. Розвиток центрів надання адміністративних послуг.

Реалізація проекту ведеться з 2016 року. З початку реалізації проекту за кошти обласного та місцевих бюджетів профінансовано роботи щодо відкриття та покращення технічного стану Центрів надання адміністративних послуг області (далі – ЦНАПи) на загальну суму 21,7 млн. грн.

Так, у містах та районах області функціонує 36 ЦНАПів, з них 5 філій та 7 в об'єднаних територіальних громадах області. За 2016-2018 роки відкрито 16 ЦНАПів, зокрема у 2018 році відкрито *нові сучасні приміщення* вже діючих центрів надання адміністративних послуг:

26.01.2018 – міськрайонного ЦНАПу м. Токмак та Токмацької райдержадміністрації (вартість проекту – 1,2 млн. грн.);

28.02.2018 – ЦНАПу у Веселівській ОТГ Веселівського району (за підтримки програми U-LEAD). Проведено реконструкцію приміщення, а також закуплено комп'ютерну техніку на загальну суму 1,5 млн. грн.;

29.05.2018 – філію ЦНАПу у Шевченківському районі (м. Запоріжжя). Проведено реконструкцію приміщення, здійснено закупівлю обладнання на загальну суму 4,5 млн. грн.

У м. Бердянськ створено 7 віддалених робочих місць адміністраторів ЦНАПу на загальну суму 133,0 тис. грн. за кошти місцевого бюджету.

У рамках міжнародної технічної допомоги GIZ надано мобільні кейси 9 ЦНАПам для надання адміністративних послуг дистанційно, створено 1 мобільний офіс у м. Бердянськ, а також ЦНАП Розівської райдержадміністрації оснащено меблями та обладнанням.

Крім того, за 2016-2018 роки проведено 19 освітніх заходів за участі міжнародних організацій (GIZ, Програма «U-LEAD з Європою») з питань поліпшення якості надання адміністративних послуг, організації роботи ЦНАПів в об'єднаних територіальних громадах тощо.

Рішенням обласної ради від 01.03.2018 № 64 затверджено Програму впровадження регіонального веб-порталу Запорізької області адміністративних послуг на 2018 рік, відповідно до якої виділено кошти в обсязі 0,5 млн. грн. Наразі запущено пілотну версію веб-порталу та 13-14.12.2018 проведено навчання адміністраторів ЦНАПів щодо його наповнення та функціонування. З початку 2019 року розпочато поступове підключення до веб-порталу всіх діючих ЦНАПів області, після чого розпочнеться повноцінне його функціонування.

Проект «Розвиток мережі Центрів надання адміністративних послуг» увійшов до Плану заходів на 2019-2020 роки з реалізації Стратегії.

Проект 2.9. Створення Центру підтримки експорту малих та середніх підприємств Запорізької області.

Реалізацію проекту забезпечено спільно із Запорізькою торгово-промисловою палатою. Проект увійшов до Комплексної програми розвитку малого і середнього підприємництва Запорізької області на 2017-2018 роки (рішення обласної ради від 06.04.2017 № 33, зі змінами та доповненнями), на реалізацію якого у 2017 році з обласного бюджету спрямовано 70 тис. грн.

Зокрема, за рахунок цих коштів проведено I етап проекту (запроваджено комплекс послуг для суб'єктів підприємництва, які планують освоювати нові зовнішні ринки), зокрема:

на конкурсних засадах відібрано 15 підприємств, яким на пільгових умовах проведено аудит на предмет готовності підприємства до експортних поставок, розроблені індивідуальні дорожні мапи з виходу на закордонні ринки та організовані B2B зустрічі;

проведено 13 освітніх семінарів для суб'єктів малого та середнього підприємництва, які проводять експортну діяльність.

У 2018 році реалізовано II етап проекту: розширено перелік підприємств, які можуть отримати вищезазначені послуги (до участі в конкурсі допущені всі товаровиробники Запорізької області); на конкурсних засадах визначено переможцями 8 учасників, які у рамках Комплексної програми отримали по 10,0 тис. грн. фінансової підтримки.

Проект 2.14. Реконструкція Палацового комплексу «Маєток Васильєво».

За 2016-2018 роки профінансовано роботи на загальну суму 1,6 млн. грн.

У 2016-2017 роках проведено роботи з реконструкції системи опалення (597,3 тис. грн.); придбано санітарний блок та модульні кабінки для охорони та каси (266,0 тис. грн.), а також мультимедійний проектор та екран (37,2 тис. грн.).

У звітному році проведено роботи з розробки науково-проектної документації на протиаварійні роботи західного та північного флігеля, а також конюшні вартістю 0,7 млн. грн.

Проект 2.15. Збереження та розвиток історико-культурного середовища регіону.

З початку реалізації проекту з бюджетів усіх рівнів спрямовано 149,0 млн. грн., з них у 2018 році – 77,1 млн. грн.

За рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій за 2016-2018 роки проведено відповідні роботи на загальну суму 38,8 млн. грн., з них у 2018 році – 2,5 млн. грн.

У рамках виконання Регіональної програми будівництва у 2018 році на збереження та розвиток 8 об'єктів історико-культурного середовища регіону спрямовано 31,7 млн. грн. Зокрема, за рахунок цих коштів:

завершено реконструкцію обласної філармонії на загальну суму 14,3 млн. грн., з них кошти ДФРР – 12,8 млн. грн., кошти місцевого бюджету – 1,5 млн. грн.;

продовжено реконструкцію:

обласного художнього музею на загальну суму 12,5 млн. грн., з них кошти ДФРР – 10,7 млн. грн., кошти обласного бюджету – 1,8 млн. грн.;

культурно-спортивного комплексу «Сучасник» у м. Гуляйполе на загальну суму 3,1 млн. грн., з них кошти обласного бюджету – 2,9 млн. грн., місцевого – 0,2 млн. грн.

Реалізацію проекту «Збереження та розвиток історико-культурного середовища регіону» буде продовжено у рамках виконання Плану заходів на 2019-2020 роки з реалізації Стратегії.

Стратегічна ціль 3. «Запорізький край – регіон розвинутих сільських територій».

Проект 3.3. Дорадчий супровід сільськогосподарського виробництва для малого та середнього товаровиробника.

З початку реалізації проекту забезпечено дорадчий супровід сільськогосподарського виробництва для малого та середнього товаровиробника, зокрема, проведено 262 заходи (семінари, тренінги, конференції тощо) за участю понад 12 тис. осіб (у 2018 році – 64 заходи, понад 4,3 тис. осіб), під час яких обговорені питання підвищення прибутковості ведення агровиробництва, створення нових кооперативів, сімейних міні-ферм,

розвиток бджільництва, а також питання агротехнологій по вирощуванню ягід, винограду, овочів та продукції садівництва.

Як один із результатів, 27 липня 2018 року відкрито сімейну молочну міні-ферму в Якимівському районі, яка збудована на засадах співфінансування. Загальна вартість проекту – 0,3 млн. грн., з них кошти Канадського проекту «Розвиток молочних кооперативів» – 0,2 млн. грн., кошти районного бюджету – 0,1 млн. грн.).

Проект 3.4. Школа агротуризму.

Реалізація проекту розпочата у 2017 році. За 2017-2018 роки відповідно до заходів Комплексної програми розвитку малого і середнього підприємництва Запорізької області на 2017-2018 роки (затверджена рішенням обласної ради від 06.04.2017 № 33, зі змінами та доповненнями) з обласного бюджету виділено 185,2 тис. грн., з них у 2018 році – 85,2 тис. грн.

Так, у 2017 році завершено I етап (впровадження проекту на території Запорізького району, II етап – розповсюдження напрацювань проекту на інші райони області). Для учасників розроблено, надруковано та роздано спеціальний підручник. Підготовлено освітню програму та проведено 45 семінарів для студентів, бійців АТО та безробітних з актуальних питань популяризації агротуризму та започаткування власної зеленої садиби.

У 2018 році розпочато II етап. За участі представників Центру сільського туризму «AQUAZOO-ПЕТРОПОЛЬ» проведено 25 семінарів та 2 майстер-класи, що мають на меті надання практичних навичок щодо створення садиб зеленого туризму та організації їх діяльності.

Проект 3.6. Пілотний Старт-ап майданчик для сільського зеленого туризму.

Реалізація проекту розпочалась у 2016 році. Вищезазначений проект функціонує на базі історико-культурного комплексу «Етносело» у селі Геленджик Вільнянського району. Відповідно до заходів Комплексної програми розвитку малого і середнього підприємництва Запорізької області на 2015-2016 роки (затверджена рішенням обласної ради від 25.12.2014 № 26, зі змінами) та Комплексної програми розвитку малого і середнього підприємництва Запорізької області на 2017-2018 роки (затверджена рішенням обласної ради від 06.04.2017 № 33, зі змінами та доповненнями) у 2016-2018 роках на реалізацію проекту з обласного бюджету спрямовано 150 тис. грн., з них у 2018 році – 50 тис. грн. Зокрема, за рахунок цих коштів у:

2016 році – підготовлено спеціальну програму та проведено 20 освітніх заходів щодо популяризації зеленого (сільського) туризму;

2017 році – проведено 24 семінари та майстер-класи для осіб з обмеженими можливостями, власників зелених садиб області;

2018 році – 18 освітніх заходів щодо надання методологічної підтримки із започаткування та ведення діяльності зеленої садиби.

Проект 3.7. Розвиток автомобільного транспорту в регіоні.

Розвиток автомобільного господарства та автомобільної галузі в цілому невід’ємно пов’язаний з приведенням у належний стан дорожньо-транспортної інфраструктури. Зокрема, за даними експертів, на кінець 2016 року внаслідок хронічного недофінансування дорожньої галузі в Україні 95 % автодоріг

перебували у неналежному транспортно-експлуатаційному стані, а 40 % з них - потребували повного відновлення.

Отже, пріоритетним напрямком розвитку системи дорожнього господарства області є ремонт доріг загальнодержавного та місцевого значення.

Зокрема, у 2018 році з бюджетів усіх рівнів профінансовано роботи на загальну суму 1520,6 млн. грн., а саме з:

державного бюджету 993,5 млн. грн.:

458,2 млн. грн. – на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування *місцевого значення*, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах. Відремонтовано доріг на площі 28,2 тис. кв. м. Згідно з моніторингом Мінінфраструктури України область увійшла **до трійки лідерів** за обсягом використання коштів дорожнього фонду на місцеві дороги;

535,3 млн. грн. – на розвиток мережі та утримання доріг *державного значення*.

обласного бюджету 527,1 млн. грн.:

514,8 млн. грн. – на розвиток автомобільних доріг області (кошти «митного експерименту»);

11,9 млн. грн. – на утримання та розвиток автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури (субвенція обласному бюджету з місцевих бюджетів);

0,4 млн. грн. – на виконання проектно-вишукувальних робіт у рамках реалізації Програми розвитку автомобільних доріг загального користування Запорізької області на 2018 рік (рішення обласної ради від 30.11.2017 № 55, зі змінами).

проведено:

поточний середній ремонт на ділянці дороги Н-08 Бориспіль – Дніпро – Запоріжжя (через м. Кременчук) – Маріуполь, від кордону із Дніпропетровською областю до м. Запоріжжя (майже 24 км);

поточний середній ремонт на 3-х ділянках автодороги Н-08 в напрямку Запоріжжя – Маріуполь (від с. Таврійське до залізничного переїзду біля с. Комишуваха, від с. Преображенка через м. Оріхів та в Пологівському районі) (19,5 км);

частково поточний середній ремонт дороги Н-30 Василівка – Бердянськ, на ділянці від стели Чернігівського району в напрямку м. Бердянськ (8,2 км);

капітальний ремонт існуючого мостового переходу через р. Суха Балка на автомобільній дорозі М-18 Харків-Сімферополь-Алушта-Ялта (км 323).

Крім того, на дороги комунальної власності за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій за 2016-2018 роки проведено відповідні роботи на загальну суму 72,3 млн. грн., з них у 2018 році – 14,6 млн. грн.

Проект 3.8. Реконструкція існуючої будівлі під сільську лікарську амбулаторію по вул. Продольна, 4, в селищі Нове Мелітопольського району.

11.06.2018 у с. Нове Мелітопольського району відкрито оновлену амбулаторію загальної практики сімейної медицини КЗ «Центр первинної

медико-санітарної допомоги Мелітопольської районної ради Запорізької області», яка розрахована на обслуговування 2743 осіб із шести населених пунктів.

Реалізацію проекту забезпечено у рамках Регіональної програми будівництва, на виконання якого спрямовано 6,5 млн. грн., з них кошти ДФРР – 4,5 млн. грн., обласного бюджету – 1,0 млн. грн., місцевого бюджету – 1,0 млн. грн.

Стратегічна ціль 4. «Запорізький край – регіон екологічної безпеки та збереження природних ресурсів».

Проект 4.12. Розробка програми поводження з відходами на території Запорізької області.

З початку реалізації проекту проведено низку заходів, спрямованих на забезпечення належного рівня екологічної та санітарно-епідеміологічної безпеки мешканців області, у тому числі, у рамках Регіональної програми будівництва у 2016-2018 роках спрямовано 173,3 млн. грн., з них у 2018 році – 56,6 млн. грн., за рахунок яких:

продовжено будівництво полігону твердих побутових відходів у Василівському районі, Великобілозерському, Гуляйпільському та Кам'янсько-Дніпровському районах;

придбано 19 одиниць спеціалізованої техніки для збору, транспортування твердих побутових відходів.

Виконання заходів, спрямованих на поліпшення екологічного стану життєдіяльності населення області буде продовжено і в подальшому, зокрема в рамках проектів «Будівництво, реконструкція та розширення полігонів твердих побутових відходів з будівництвом цеху по їх сортуванню і пакетуванню», «Будівництво сміттєпереробних заводів для Мелітопольського, Михайлівського, Приазовського, Якимівського, Токмацького районів і м. Мелітополя Запорізької області», які увійшли до Плану заходів на 2019-2020 роки з реалізації Стратегії.

Проект 4.14. Будівництво з'єднувального каналу для відновлення водного сполучення Азовського моря з Молочним лиманом.

За замовленням Приазовського національного природного парку даний проект включено до Плану природоохоронних заходів за державною бюджетною програмою «Здійснення природоохоронних заходів» на 2018 рік (постанова кабінету Міністрів України від 18.04.2018 № 361). Обсяг освоєних коштів у 2018 році склав 1,7 млн. грн.

Продовження реалізації проекту «Будівництво з'єднувального каналу для відновлення водного сполучення Азовського моря з Молочним лиманом» заплановано у рамках виконання Плану заходів на 2019-2020 роки з реалізації Стратегії.

У рамках Регіональної програми будівництва по **проектах 4.15. Укріплення Бердянської коси (I етап) (1,5 км)** та **4.16. Реконструкція берегозахисних споруд по вул. Набережній (від вул. Чубаря до пров. Рибачького) м. Бердянськ Запорізької** проведені роботи з будівництва та реконструкції берегозахисних споруд на загальну суму 35,6 млн. грн.

Роботи по *проекту 4.15.* профінансовано з обласного бюджету на загальну суму 8 млн. грн., з них у 2018 році – 7,8 млн. грн.

Зокрема, у звітному періоді у м. Бердянськ проведено роботи на 3 об'єктах: «Реконструкція берегозахисних споруд (дамби) по вул. Підгірна» (5,0 млн. грн.), «Реконструкція берегозахисних споруд (дамби) по вул. Горького (I черга)» (1,9 млн. грн.), «Будівництво берегоукріплюючих споруд по вул. Приморській» (0,9 млн. грн.).

Продовження реалізації проекту заплановано у рамках виконання Плану заходів на 2019-2020 роки з реалізації Стратегії.

Проект 4.16. реалізовано повністю (загальне фінансування склало 27,6 млн. грн., з них у 2018 році – 0,2 млн. грн.).

Проект 4.17. Розроблення проектів землеустрою з організації та встановлення меж території природно-заповідного фонду.

На реалізацію заходів з організації та встановлення меж території природно-заповідного фонду, у тому числі, у рамках Регіональної програми будівництва за 2016-2018 роки з обласного екологічного фонду спрямовано 928,0 тис. грн., з них у 2018 році – 880,0 тис. грн. З місцевого бюджету – 30,0 тис. грн.

Зокрема, у 2018 році розроблено 22 проект землеустрою з організації та встановлення меж територій природно-заповідного фонду області.

Крім того, за 2016-2017 роки:

створено 2 нові території природно-заповідного фонду місцевого значення в адміністративних межах Токмацького району: ландшафтні заказники місцевого значення «Балка Товарна» площею 57,9 га та «Балка Власівська» площею 28,0 га в межах Виноградненської та Новопротокопівської сільських рад відповідно;

встановлено межі 16 об'єктів природно-заповідного фонду в Василівському, Вільнянському, Гуляйпільському, Мелітопольському, Михайлівському, Розівському, Чернігівському районах, розширено одну територію (площа палеонтологічної пам'ятки природи місцевого значення «Ділянка узбережжя Азовського моря» збільшена з 5,0 га до 13,82 га);

оголошено 3 нових території природно-заповідного фонду («Заплава річки Берда» у Бердянському районі, «Балка біля річки Токмак» та «Роздольська балка» у Чернігівському районі).

Проект 4.18. Розробка проектів місцевих схем формування екологічної мережі.

Продовжено роботу щодо розробки проектів місцевих схем формування екологічної мережі районів області. Так, у рамках Регіональної програми будівництва у 2018 році – 1,3 млн. грн. За рахунок цих коштів розроблено 14 схем. Натепер наявні місцеві схеми формування екологічної мережі у 16 районах області.

Для завершення процесу до кінця 2019 року планується розробка схем по 4 районах області (Веселівському, Великобілозерському, Михайлівському та Розівському).

Проект 4.20. Пропаганда охорони навколишнього природного середовища.

На заходи з пропаганди охорони довкілля у рамках Регіональної програми будівництва в 2016-2018 роках з обласного екологічного фонду спрямовано 236,0 тис. грн., з них у 2018 році – 87,0 тис. грн. Зокрема, у 2018 році забезпечено виготовлення та розповсюдження:

450 примірників науково-популярного видання «Твоє майбутнє – земля за порогами»;

12 тис. одиниць поліграфічної продукції (буклети-пам'ятки відвідувачу заказника Дніпровські пороги, набори поштових листівок «Метелики о. Хортиця», «Рідкісні рослини о. Хортиця»).

За рахунок коштів місцевих екологічних фондів у 2016-2018 роках на заходи щодо пропаганди охорони навколишнього природного середовища спрямовано 1,8 млн. грн., з них у 2018 році – 0,8 млн. грн. Зокрема, у 2018 році:

проведено II спеціалізований міжнародний Запорізький екологічний форум «ЕкоФорум-2018»;

випущено 10 екологічних випусків телепередач на місцевому телеканалі та 10 безкоштовних додатків «Запоріжжя екологічне» до газети «Запорозька Січ»;

видано 1466 примірників поліграфічної продукції;

забезпечено роботу профільного наметового еколога-краєзнавчого табору «Простір-2018»;

проведено 2 науково-практичні конференції.

Продовження реалізації проекту «Пропаганда охорони навколишнього природного середовища» заплановано у рамках виконання Плану заходів на 2019-2020 роки з реалізації Стратегії.

Проект 4.21. Будівництво і модернізація систем водовідведення та очисних споруд.

На проведення робіт з будівництва і модернізації систем водовідведення та очисних споруд в 2016-2018 роках з бюджетів усіх рівнів спрямовано 325,3 млн. грн., з них у 2018 році – 188,0 млн. грн.

У рамках Регіональної програми будівництва з обласного бюджету та екологічного фонду у 2018 році на ці заходи спрямовано 178,1 млн. грн. Зокрема, за рахунок цих коштів виконано роботи з:

реконструкції та будівництва очисних каналізаційних споруд та мереж у м. Бердянськ, м. Мелітополь, Василівському, Вільнянському, Мелітопольському, Михайлівському, Новомиколаївському, Оріхівському районах на загальну суму 114,3 млн. грн.;

розробки проектно-кошторисної документації та реконструкції споруд для збирання вод поверхневого стоку у м. Токмак та м. Дніпрорудне Василівського району на загальну суму 58,6 млн. грн.;

розробки та корегування проектно-кошторисної документації на реконструкцію та будівництво очисних каналізаційних споруд та мереж (у Більмацькому, Василівському, Пологівському та Приазовському районах) на загальну суму 5,2 млн. грн.

Продовження реалізації проекту заплановано у рамках виконання Плану заходів на 2019-2020 роки з реалізації Стратегії.